

Szombaton, május 23-án, dél után 4,30 órakor: Patánille u-nél papusi de lemn.

Vasárnap, május 24-én, déli előtt 10,30 órakor: Punguta cu doi bani és délután 4,30 órakor: Aládin si lampa fermecuta.

Láttuk... hallottuk... olvastuk

A szovjet tudósok új korszakot nyitottak a sarki hajózás történetében

A szovjet tudósok és szakemberek ismét világra szóló technikát megvalósítottak: az első sarki hajót építették. Először a leningrádi viaszgyárban készült a hajó, majd a világ első atommeghajtású hajója. A Lenin nevű viselő atomhajóval a leningrádi admirális parancsnokai, akik hivatalosan is átvetették ezt a mind méreteiben, mind a kiépítés szempontjából csodálatos alkotmányt. A hajó rövidesen kijut a nyílt tengerre, állandó működési területre, az Északi Jéges-tenger felé.

A szovjet tudósok és szakemberek példanélküli álló megvalósításra vállalkoztak, amikor hozzáfertek az atommeghajtású hajó megépítéséhez. Hisz ez az első eset a technika történetében, amikor atomreaktorokat építettek nem katonai jellegű hajókba. Természetesen az sem véletlen, hogy éppen a szovjet szakemberek — a szputnyikok megszerkesztői — vállalkoztak erre a nagyszerű feladatra. Ők a zászlóshordozói annak a nemzeti küzdelemnek, amely körül a szovjet tudósok az atomenergia békés célokra történő felhasználására irányul.

Milyen gondolatok kísérték a szovjet szakembereket, hogy megtervezzék az atommeghajtású hajót? Ez mindjárt kitűnik, ha megvizsgáljuk a korszerű technika és az atomenergia megvalósításának előnyeit.

A Szovjetunió hatalmas kiterjedésű sarki tengerrel rendelkezik. A hajózás a sarki vizeken nagymértékben függ az időjárásról. Az eddig használt hajók a sarki vizeken a legrosszabb munkát végezték. A Lenin atomhajóval 85 kilométeres távolságot tudunk megtenni a sarki vizeken, majd egy óra alatt a nyílt tengerre, ahol a hajó gyorsan megfordulhat és a sarki vizekre visszafordulhat.

nyári hajózási időnyit a Szovjetunió sarki vizein. Az atomhajó azonban nemcsak gazdasági, hanem politikai szempontból is igen jelentős, mert ismétellen bebizonyítja az atomhőerő megvalósítását, hogy az atomenergia békés célokra történő felhasználása beláthatatlan tálatokat nyit az emberiség fejlődése számára és ez az az út, amelyen minden kormányának haladnia kell, ha a népek érdekében akarja szolgálni.

Végül pedig, hogy képet nyerjünk a hajókolosszus méreteiről, íme néhány műszaki adat: vízkiszorítása 16.000 tonna. Összteljesítménye 44.000 lóerő. Hossza 134, szélessége 27,6 méter. Sebessége 18 csomó (33 km/óra). A hajó hajóenergiajait három, dúsított urániummal működő atomreaktor szolgáltatja. A három reaktor csak akkor lesz egyszerre üzemben, ha huzamosabb ideig nagyobb erőfejlesztésre lesz szükség. Egyébként az egyik reaktor tartalek.

A hajót teljesen hegesztett kivitelű, 176 darab 65–70 tonna súlyú szekcióból épült. Értékes anyaga különleges nagyszilárdságú acél. A hajózat vastagsága a hajótest közepén 36, az orrál 52, a faránál 44 milliméter.

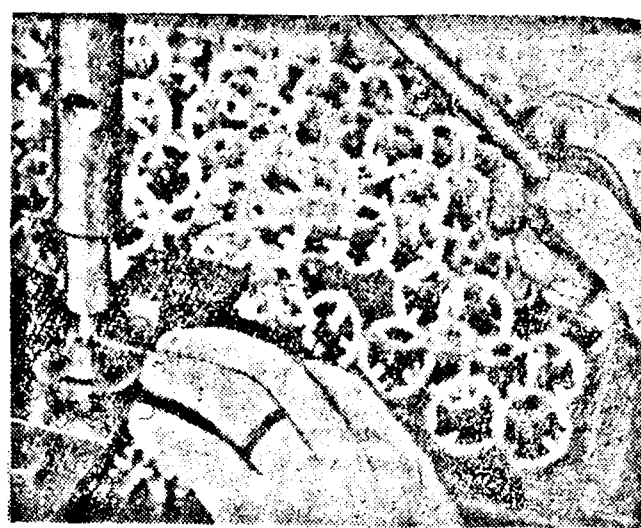
A hosszú ideig tartó sarki utak miatt a hajó belső berendezései is a követelményeknek megfelelően a legkorszerűbben építettek. A személyzetnek munkája végzése közben nem szükséges a szabadban tartózkodni, a hajó bármelyik része elérhető a nyitott fedélzetek elkerülésével. Az egy- és kétszintes kabinok hideg-meleg vízellátással, légkondicionáló berendezéssel, napfénylámpákkal, szellőztetővel, film-színház, könyvtár, klubhelyiség, zeneteremmel, rádióval, televízióval, szórakoztatási, kényelmi, orvosi rendelő, sebészeti, fogászati, sugármérő szoba is

található a hajón. A hajózási biztonságát ultrarövid, rövid közép- és hosszú hullámú rádióadó-vevők, kis- és nagyhatósugarú radarberendezések szolgálják.

Az egyes berendezések működésére a hajóba több, mint 500 villanymotori építettek be. A beépített villamoskabelok hossza meghaladja a 300 kilométert.

Es most a szovjet tudomány és technika ez a csodálatos, világszerte ismert egyedülálló alkotása Leningrád egyik dokkjában várja az indulási parancsot, hogy kiharadjon a nyílt tengerre s ezzel új korszakot nyisson az atomenergia békés felhasználása és a hajózás történetében.

Tudás — kézügyesség

Az óra több, mint száz apró és egészen pontos alkatrészéből áll. Ezeknek mindegyikét itt készítették az aradi Precizia kisipari termelőszövetkezetben. Az egyes egészen finom alkatrészek nemcsak nagy szaktudást, de sok kézügyességet is követelnek. Képünk az egyik fajta fogaskerék csiszolásáról készült.

Kőkorszakbeli cserépedények

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája expedíciót küldött ki néhány óskori lelőhely feltárá-

sára. A Volga balpartján, Szokolovskojé jalu közelében a régészek gazdag leletre bukkantak. A felszínre került tárgyak száma meghaladja a hat ezret. A korai neolitikumból (időszámításunk előtti harmadik évezred második fele) fennmaradt égetett cserépedényeken sajátságos díszítések látnak. Ezeknek gyakori a kup- és teknőzerű, harántbordás és csigavonalú, bordázott hemelnyedés.

nyákból teljesen eltűnt a szénpor, lényegesen csökkent a bányalég és a fejtsélnél nincs szükség bányafára.

A Kínai Népköztársaságban 16 féle vízsugaras fejtőgépet készítettek a különböző szénrétegek fejtséhez. Nagy elterjedtségnek örvendenek a különleges pumpák, amelyek 150 méter magasra emelik a kifejtett szénét. A kajuni szénmedence Tanácsszövetségi bányájában emel is erősebb, a szén 300 méter magasra emelő pumpát használnak sikerrel.

Ebben az esztendőben a fusu-ni, datuni, fini, huajani szénmedencék több mint 20 bányájába vezetik be a vízsugaras fejtést.

A csehszlovák szakemberek új rádióizotopokat használnak a gyógyításban

Csehszlovák szakemberek egy „Kobalt bombának” nevezett orvosi műszer készítésén dolgoznak. A műszert olyan rosszindulatú daganatok kezelésére használják, amelyek Röntgensugarakkal nem gyógyíthatók. A készült rádióaktív kobalt izotop alapján működik, amelynek hatása tízszer akkora, mint a Röntgen készült. A csehszlovák szakemberek Larynx néven a pajzsmirigy daganatainak kezelésére állítanak elő egy tökéletesített készüléket, amely ósárium izotop alapján működik.

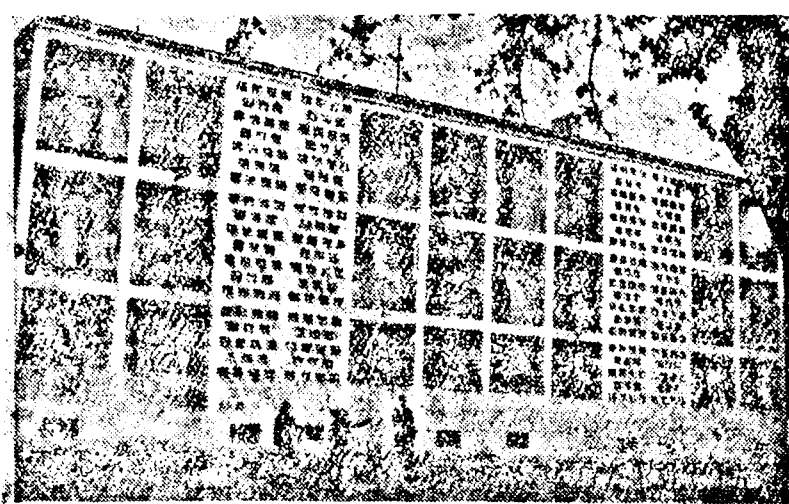
VIT híradó

★ Négy Duna-menti ország — hazánk, Bulgária, Magyarország és Csehszlovákia — fesztivalküldöttei hajón utaznak Bécsbe, a VII. Világifjúsági Találkozó színhelyére s ott az egyik kikötőnegyedben az „uszóvárosban” hajókon fogadják őket.

★ Bécsben, a fesztivál Seierstatte 15 szám alatti „lőhadi-szállásán” szinte éjjel-nappal folyik a munka. Ennek köszönhető, hogy hamarosan megindul a VIT-re érkező 17 ezer külföldi fiatal elszállásolásának kérdése, ugyancsak a csaknem 500 különböző kulturális és sportrendezvény számára szükséges termek, csarnokok és sportpályák biztosítása.

★ A Világifjúsági Találkozóra készülő brazil fiatalok eddig több, mint 700.000 cruzert gyűjtöttek össze 250 tagú küldöttségük utiköltségének biztosítására. A VIT népszerűsítése érdekében májusban országos fesztivált rendeznek.

Új munkáslakások a fővárosban

Talán nincsen olyan gyára, vállalata a fővárosnak, amely ne foglalkozna nagyszabású lakásépítéssel munkásai számára. Képünkön a Gheorghe Gheorghiu-Dej készruhágyár munkásai számára készülő egyik korszerű és igen szép tőmházat mutatjuk be.

Tudja-e, hogy...

...a Német Demokratikus Köztársaságban műszirot állítottak elő biokémiai uton. Nyersanyagul főként különféle szénhidrátok szolgáltak, amelyeket egy „fusarium species” nevű gombafej megfelelő tápsók jelenlétében ernyhe szellőztetés mellett 24–27 Celsius foknál zsírát alakít át. Az így nyert zsíradék növényi olaj jellegű és kitűnően alkalmas mind táplálkozásra, mind ipari feldolgozásra.

...Korzikai uszó sziget! A legutóbbi mérések eredménye azt mutatja, hogy a sziget az utóbbi nyolcvan év alatt 10–20 méternyire kelet felé vándorolt. A szakemberek azt állítják, hogy a mozgás a sziget tektonikus erőinek hatása alatt történik.

Mit tudunk az Atlantiszról?

Plátótól (427–374 i.e.) származik a legrégebbi hír, amely Atlantiszról, a nagy mondabeli szigetről értesít bennünket először — írja N. Sirov professzor.

a Komszomolszkaja Pravda-ban. A sziget az Atlanti-óceánon terült el, ezt egy nagy műveltségű nép lakta és a sziget még időszámításunk

előtt elsüllyedt. Plátó értesítése nem tartalmaz olyan tényeket, amelyek a mai tudományos állásponttal ellentétben állnának. Például azt állítja a nagy tudós, hogy nyugat felé haladva, az óceánon egy új földrészhez juthatunk. Atlantisz fővárosát is említi Plátó, amely — leírása szerint — nagyon hasonlít Tenochtitlánra, az aztékek régi fővárosára. Plátó értesítése megegyeznek a tudomány feltevéseivel, így tehát nem véletlen a nagy tudós állítása. Sirov tanár szerint a legelőbb geológus ellogadja, hogy körülbelül a mai Azorák környékén létezett valaha egy nagy sziget, s akkor süllyedt el, amikor már élt ember a földön.

Az utolsó jégkorszak Európában körülbelül 12.000 ével ezelőtt fejeződött be. J. G. Hágmeister szovjet kutatóknak bátran állítja, hogy egy meleg Golf-áramnak az Északi Jéges-tengerbe való betörése vetett véget a jégkorszaknak.

Jermolajev szovjet tudós megvizsgálta az Északi Jéges-tenger talajában található mangánér rádiónukleáris. Ennek alapján Jermolajev is 12.000 évre becsüli azt az időszakot, amikor bekövetkezett az Atlanti-óceán vízének áttörése az Északi Jéges-tengerbe. Végül amerikai tudósok is találják az Atlanti-óceán talajpróbiáit alkalmas vulkáni hamut, amelyek korát ugyancsak körülbelül 12.000 évre becsülik. A biztos választ azonban csak akkor kapjuk meg, ha a tudomány képes lesz majd az Atlanti-óceán talaját intenzíven megvizsgálni, s főleg ha ott sikerül biológiai leletre is szert tenni.

Tárbeszélő — a kabátzsebben

L. Kuprijanovics szovjet mérnök olyan vezeték nélküli, hordozható telefont készített, amelyen bármely város telefonállomását közvetlenül fel lehet hívni. A rádiófonnak nevezett műszer tulajdonképpen adó- és vevőállomás, amely automatikusan lép összeköttetésbe a másik állomással. A tárcsázott számot az adó az éterbe sugározza s a jelzéseket a távolban vevőberendezéssel fogják fel.

Érdekes elnevezés

Amikor Cook partraszállt Ausztráliában, nagyon elcsodálódott azokon a furcsa, hosszú hátsó lábakra támaszkodó, nevelésesen szőke állatokon, amelyeket elsőnek megpillantott. Mikor nevük felől érdeklődött — „kenguru, kenguru” — válaszolták a bábák, hogy kenguru. Így nevezte el aztán Cook kenguruknak ezeket az állatokat. A nagy felfedező csak később tudta meg, hogy a „kenguru” szó a bennszülöttek nyelvén azt jelenti: „nem értem.”

A szocialista országok tudományos —

műszaki fejlődése

Szénfejtés vízsugárral a Kínai Népköztársaságban

A Kínai Népköztársaság Hebei tartományában, a kajuni szénmedence Beciada bányájában megkezdtek a szén vízsugaras fejtési módszerének alkalmazását. Ez már a második bánya a szénmedencében, amelyben vízsugaras kitermelési módszert alkalmaznak a fejtsé-
nél és szállításnál egyaránt.

A Kínai Népköztársaság szénbányáiban fokozatosan bevezetik a vízsugaras kitermelési módszert. A kísérleti munkálatok 1956 szeptemberében kezdődtek és irányban a Ciansin tartomány Piansin szénmedencéjében. Ez év elején a vízsugaras fejtési munkálatokat az

egész országban már nyolc bányában alkalmazzák.

A bányák fejtsélnél felszerelt gépek nagynyomású, erős vízsugarat lövelnek a falra, szétzúzzák a szénréteget, a kifejtett szénét a föld alatti ugyancsak a víz segítségével szállítják tovább, majd erre a célra készült nagyteljesítményű szivattyúk szállítják felszínre. Az új technika alkalmazásával — ami sikerrel helyettesíti a kombájnokat, szénfejtőgépeket és futószalagokat — lényegesen emelkedett a munka termelékenysége és javultak a bányászok munkakörülményei. A vízsugaras módszert alkalmazó bá-

120 tudományos intézet működik a Magyar Népköztársaságban

A Magyar Népköztársaságban ma 120 tudományos intézet tevékenykedik 9770 munkatárssal. Ezenkívül az egyetemi katedrák mellett, s a tudományos kutatóintézetekben 8531 tudományos dolgozó fejt ki tevékenységét. A háború előtt mindössze 23 tudományos intézet működött Magyarországon, s ezek munkatársainak száma alig volt néhány száz.

A Magyar Népköztársaságban 31 tudományos intézmény végez mezőgazdasági jellegű kutatásokat, 38 a technika, 12 a társadalomtudományok, 15 a természettudományok és 20 az orvostudományok terén fejt ki tevékenységet.

Az elmúlt 10 esztendőben az állam több mint egymilliórd

forintot fordított a tudományos kutatóintézetek új felszerelésére; a tudományos kutatómunka költségeire fordított összegek továbbá egymilliórd forintba emelkednek. A budai erdőszegben, a Szabadsághegyen felépült az Atomfizikai Központi Kutatóintézet, aminek munkálatai több mint százmillió forintba kerültek.

A Magyar Népköztársaság fővárosában további két új kutatóintézet épül. Budán a Központi Vegyi Kutatóintézet, míg a Duna másik partján a Fizikai Tudományos Kutatóintézet. Az elmúlt öt évben több mint 30 új tudományos intézmény létesült a Magyar Népköztársaságban.

A bánáti tájakon

Sok nemzetiség lakik a szépséges bánáti tájakon. A románokkal együtt magyarok, németek, szerbek és bolgárok élnek a legnagyobb egyetértésben, igazi testvériségben. Mind-egyik megőrzi a maga sajátosságait és szokásait, viseletét. Fényképünk az egyik bánáti német közösségben készült egy tavaszi vasárnap délután.